

Ангел Антоніна Андріївна

*аспірант Львівського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України*

ORCID: 0000-0002-8783-5515

e-mail: a.anhel@mkm.zk.drsu.gov.ua

ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ НАРОДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Розглянуто основні організаційно-правові аспекти надання державної послуги щодо реєстрації народження. Значну увагу приділено особливостям удосконалення процедури державної реєстрації народження в Україні через запровадження веб-порталу та “пілотного” проекту “е-малятко”. Досліджено специфіку застосування аналогічних моделей реєстрації у світі. Доведено необхідність подальшого удосконалення процедури запровадження інформаційно-комунікативних технологій у сфері реєстрації народження в Україні.

Ключові слова: державна реєстрація; електронні послуги; електронний уряд; пілот; інформаційно-комунікаційні технології; веб-портал; е-малятко.

Постановка проблеми. Реєстрація народження є першим і одним із найважливіших кроків у забезпеченні прав дитини та стає доказом не лише ідентичності, але й існування людини. У багатьох країнах свідоцтво про народження розглядають як ключовий документ, що посвідчує особу, надаючи йому пріоритет серед інших правовстановлюючих документів. Обов’язок щодо забезпечення реєстрації новонародженого покладається на державу, що передбачено одразу трьома міжнародними договорами Організації Об’єднаних Націй [1]. Водночас, враховуючи сучасні тенденції розвитку соціально-політичного життя, великого значення набувають електронні послуги, які стали одним із пріоритетних напрямів електронного урядування. Про це свідчить, наприклад, ініціатива Європейського Союзу (далі – ЄС), який увів систему постійного моніторингу двадцяти основних послуг, що надаються громадянам [2]. До списку базових послуг для громадян у межах концепції “цифрового уряду” ЄС, зокрема, належать і послуги щодо здійснення через мережу Інтернет державної реєстрації найважливіших подій у житті громадянина та видачі відповідних свідоцтв, що їх засвідчують.

Якщо більшість європейських країн вже перевела в онлайн-площину майже всю діяльність із надання адміністративних послуг, то Україна перебуває на самому початку цього шляху, що не позбавлений перешкод та проблемних питань, які потребують вирішення. Наразі в Україні функціонує Державний реєстр актів цивільного стану громадян (далі – ДРАЦС). Реформування у сфері надання електронних послуг, зокрема щодо державної реєстрації актів цивільного стану, вимагає не лише поверхневих змін, а й повного перезавантаження діючих

на сьогодні неефективних підходів щодо надання послуг громадянам органами державної влади.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню удосконалення отримання адміністративних послуг у сфері державної реєстрації народження, зокрема через мережу Інтернет та з використанням інших інформаційних технологій, за останні роки присвячено низку досліджень і публікацій різної цільової спрямованості.

Серед зарубіжних вчених дослідженням зазначеної проблематики займалися такі науковці, як: М. Ріеккінен, А. Афолаян, О. Іяре, Т. Фалуа, Б. Ойокох, Е. Лунєва, С. Рябченко та інші.

Роботи таких українських науковців, як О. Лов'яка, Л. Черненко, І. Демчишина, Л. Липець, спрямовані на дослідження загальних питань удосконалення державної реєстрації окремих видів актів цивільного стану. Окрім цього, вагомий внесок у дослідження теоретичних засад проведення державної реєстрації народження зробила така вітчизняна вчена, як О. Сафончик, яка детально дослідила правові аспекти видачі документів про державну реєстрацію актів цивільного стану (зокрема, народження) у сфері інформаційних технологій в Україні.

Виокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Політична та соціально-економічна сфери суспільного життя в Україні, швидкий розвиток яких анонсується ще з отримання незалежності, поступово переходять в активну стадію радикальних трансформацій. Спроби системного запровадження інформаційно-комунікативних технологій у політичну систему України торкнулись, зокрема, відносин у сфері державної реєстрації актів цивільного стану.

Розвиток інформаційних технологій не міг не позначитися й на першочерговій події у житті людини – народженні, державна реєстрація якого стає важливим кроком для набуття людиною прав у всіх сферах суспільного життя. Наслідком цього стала поява у практичній діяльності спеціалістів нових проблемних питань, пов'язаних із процедурами видачі документів про державну реєстрацію народження за допомогою інформаційних технологій, що потребує систематизації знань у цій сфері, а також нових рішень, які б відповідали вимогам сучасного інформаційного суспільства.

Виклад основного матеріалу. В юридичному аспекті факт народження дитини і його походження від конкретних чоловіка і жінки може бути закріплений тільки шляхом державної реєстрації в органах державної реєстрації актів цивільного стану. Необхідно відзначити, що державна реєстрація народження дитини проводиться винятково після настання юридичної події – народження дитини, тому неприпустимою є державна реєстрація дитини достроково, до моменту її народження.

Відповідно до Правил державної реєстрації актів цивільного стану, державна реєстрація народження дитини проводиться за місцем народження

дитини або за місцем проживання її батьків чи одного з них. Для правильного оформлення цієї реєстрації необхідно зібрати певний перелік документів. По-перше, підставою для реєстрації є: медичне свідоцтво про народження; стосовно дитини, яка досягла одного року і більше, також медична довідка про перебування дитини під наглядом лікувального закладу; акт, складений відповідними посадовими особами (капітаном судна, командиром, начальником потяга тощо) за участю двох свідків і лікаря або фельдшера (якщо лікар або фельдшер були на транспортному засобі), у випадку народження дитини на морському, річковому, повітряному судні, у потязі або в іншому транспортному засобі; лікарське свідоцтво про перинатальну смерть, у разі мертвонародження. При відсутності підстав для державної реєстрації народження, державна реєстрація народження проводиться на підставі рішення суду про встановлення факту народження конкретною жінкою. По-друге, батькам дитини або одному з них необхідно подати заяву про державну реєстрацію народження, а в разі смерті батьків або якщо вони з інших причин не можуть зареєструвати народження – таку заяву мають право подати їх родичі, інші особи, уповноважений представник закладу охорони здоров'я, в якому народилась дитина або в якому на цей час вона перебуває. По-третє, із заявою одночасно подаються паспорти або паспортні документи, що посвідчують особи батьків (одного з них) або заявника (у випадку реєстрації народження іншою особою), а також документ, який є підставою для внесення відомостей про батька дитини (свідоцтво про шлюб, спільна заява матері та батька дитини, заява матері). Якщо батьки не перебувають у шлюбі між собою, вони подають заяву матері та батька дитини про визнання батьківства. Якщо мати дитини не перебуває у шлюбі та немає спільної заяви батьків, прізвище та громадянство батька дитини зазначається за прізвищем та громадянством матері, а власне ім'я та по батькові – за вказівкою матері у заяві про державну реєстрацію народження, відповідно до частини першої ст. 135 Сімейного кодексу України [3].

Важливість державної реєстрації народження виходить за межі особистості. Без потужних систем цивільної реєстрації неможливо планувати або впроваджувати ефективні стратегії розвитку. Незареєстровані діти, які не відображаються у даних, часто не враховуються при плануванні соціального розвитку. Вони абсолютно непомітні, коли приймаються важливі політичні та бюджетні рішення. І без належної реєстрації народжень країна навіть не може бути впевнена у власній народжуваності чи смертності. Реєстрація народження – це фундаментальний крок до належного врядування та життєво важливий елемент сприяння демократичним процесам. Процес реєстрації не лише дозволяє ефективно адміністрування, це ще й офіційне і позитивне визнання нового члена суспільства, який стає правомірним власником усіх прав та обов'язків громадянина своєї держави.

Перехід державної послуги в електронну форму є процесом розвитку інформаційно-комунікативних технологій. Про це свідчить те, що державна

реєстрація акту цивільного стану проводиться відділом державної реєстрації актів цивільного стану шляхом складання актового запису цивільного стану, насамперед в електронному вигляді у Державному реєстрі актів цивільного стану громадян та на паперових носіях [4].

Існують різноманітні моделі або стадії розвитку надання відповідних цифрових послуг. Зокрема, С. Бхатнагар зазначає про три такі моделі. Перша модель (стадія) передбачає надання державних послуг у підрозділі органу державної влади. Другою стадією розвитку електронних послуг можна вважати фізичне переміщення служб із обслуговування громадян різних органів державної влади в одне приміщення і створення так званих центрів надання державних послуг – багатофункціональних центрів. Нарешті, третя стадія полягає в отриманні послуги на порталі органу державної влади в мережі Інтернет [5].

Як зазначають у літературі, за принципами організації державні інформаційні ресурси можуть бути структурно-орієнтованими, проблемно-орієнтованими та синтетичними, тобто такими, що поєднують структурно-орієнтований та проблемно-орієнтований підходи. Зарубіжні державні інформаційні ресурси, як правило, створені на рівні проблемно-орієнтованих або синтетичних порталів. Класичним прикладом проблемно-орієнтованого державного інформаційного ресурса А. Солдаткін вважає сінгапурський портал E-citizen [6]. Портал почав функціонувати на початку 2000 р. і одразу був визнаний модельним у частині організації взаємовідносин держави і суспільства. Перевага цього підходу полягає у тому, що від відвідувачів сайту не вимагається знань специфічних особливостей діяльності державних інститутів. Навігація побудована за принципом “Подорож по життю”. Реєстрація народження, питання охорони здоров’я, освіти, соціального забезпечення, оборони, організації бізнесу, оподаткування стали “вузловими точками” порталу, що пропонує відвідувачу інформацію та послуги в інтуїтивно зрозумілих термінах навігаційної моделі.

Позитивними кроками на шляху до побудови ефективного електронного урядування та запровадження електронних інформаційних ресурсів в Україні стали так звані “пілотні проекти” Міністерства юстиції України, що спрямовані на удосконалення процесу надання найбільш затребуваних серед фізичних та юридичних осіб послуг. Так, одним із перших кроків до запровадження принципів електронного урядування у цій сфері стало прийняття Кабінетом Міністрів України розпорядження “Про реалізацію пілотного проекту у сфері державної реєстрації актів цивільного стану” № 669-р від 26.06.2015 р. [7].

Сутність цього проекту полягає у:

– прийнятті відділами державної реєстрації актів цивільного стану з використанням Інтернету як альтернативного способу реалізації прав фізичних осіб їх заяв, сформованих за допомогою програмних засобів Державного реєстру актів цивільного стану громадян, із подальшим їх підписанням у таких відділах, або заяв із накладенням кваліфікованого електронного підпису;

- здійсненні з використанням Інтернету попереднього запису на прийом до відділу державної реєстрації актів цивільного стану;
- відсутності необхідності у пред'явленні фізичними особами документів про державну реєстрацію актів цивільного стану за наявності в зазначеному реєстрі відомостей, що містяться у таких документах;
- наявності можливості здійснення оплати за надання адміністративних послуг із використанням платіжних систем у режимі он-лайн без подання до відділу державної реєстрації актів цивільного стану документів про внесення плати.

На першому етапі запровадження прийнятих змін проект реалізовувався лише в м. Києві, Київській та Одеській областях. Із прийняттям наказу Міністерства юстиції України “Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства юстиції України з питань діяльності у сфері державної реєстрації актів цивільного стану”, функція з втілення в життя відповідного проекту перейшла також на всі інші існуючі в країні відділи державної реєстрації актів цивільного стану [8].

Основним дієвим інструментом у сфері державної реєстрації актів цивільного стану став веб-портал “Звернення у сфері державної реєстрації актів цивільного стану”, що є “електронним ресурсом з унікальною адресою у глобальній мережі передачі даних Інтернет, на якому розміщуються організаційно-методичні матеріали, здійснюються реєстрація користувачів, подача, обробка, зберігання та передача інформації (даних) з питань у сфері державної реєстрації актів цивільного стану” [9]. Значною перевагою цього веб-порталу стало те, що він доступний всім без обмежень користувачам мережі Інтернет, працює цілодобово в режимі он-лайн, а також є високофункціональним. Фізична особа може подати до відділу державної реєстрації актів цивільного стану заяву про державну реєстрацію шлюбу, про державну реєстрацію розірвання шлюбу, про державну реєстрацію зміни імені, про внесення змін до актового запису цивільного стану, їх поновлення та анулювання, про повторну видачу свідоцтв та витягів із державного реєстру актів цивільного стану громадян або звернення щодо їх формування; здійснити попередній запис на відвідування відділу державної реєстрації актів цивільного стану із зазначенням зручних дати і часу; оплатити з використанням платіжних систем послуги, що надаються; отримати консультації працівників відділу державної реєстрації актів цивільного стану щодо надісланих через веб-портал заяв або звернень.

Проте, як і будь-яке нововведення, цей проект також не позбавлений недоліків та проблемних питань, що підлягають вирішенню. Зокрема, подача до відділів ДРАЦС звернень щодо заяв у сфері державної реєстрації актів цивільного стану через мережу Інтернет не звільняє від необхідності особистого звернення користувача до відділу та подання ним документів, передбачених законодавством, що зменшує позитивне значення. Окрім цього, “легалізація” поданої фізичною особою заяви через Веб-портал передбачає накладення

користувачем кваліфікованого електронного підпису, що вимагає наявності знань у громадян щодо процедури його отримання.

Таким чином, ці технологічні ускладнення, з одного боку, створюються з метою забезпечення інформаційної безпеки і унеможливлення зловживання у сфері державної реєстрації, з іншого – стають перешкодою до реалізації принципу відкритості електронного урядування. Тому постає питання щодо актуальності та зручності цього сервісу та необхідності детального переосмислення та перезавантаження системи державної реєстрації.

Про популярність нового сервісу свідчать статистичні дані. Наприклад, протягом 2018 р. послугою веб-порталу “Звернення у сфері державної реєстрації актів цивільного стану” скористалося 3559 осіб. Щодо реєстрації новонароджених, то безпосередньо у пологових будинках за вказаний період було видано 3 439 свідоцтв про народження немовлят, що становить 66% від загальної кількості складених актових записів цивільного стану відділами ДРАЦС [10].

Проте ця статистика свідчить і про те, що черги до відділів державної реєстрації актів цивільного стану суттєво не зменшились. На нашу думку, проблема полягає у відсутності поінформованості населення щодо наявності нових електронних можливостей у сфері державної реєстрації, що призводить до перенавантаження відділів роботою і, відповідно, стає наслідком зниження оперативності надання якісних послуг.

Пріоритетним напрямком у сфері надання електронних послуг є державна реєстрація народження дитини. Тому з метою створення сприятливих умов, спрямованих на спрощення доступу громадян до послуг щодо державної реєстрації народження дитини, на виконання наказу Міністерства юстиції України “Деякі питання організації роботи відділів державної реєстрації актів цивільного стану, пов’язаної з державною реєстрацією народження дитини” № 1593/5 від 26.08.2015 р., запроваджено прийняття працівниками відділу ДРАЦС документів, необхідних для проведення державної реєстрації народження дитини, та видачу свідоцтв про народження дітей, безпосередньо у медичних закладах [11].

Зазначене вище нововведення було першим кроком до запровадження електронного сервісу “Е-малютко”. Але розуміючи, що технічна підготовка цього сервісу потребує певного часу, уряд прийняв рішення про запровадження пілотного, тобто експериментального, проекту, який дасть можливість удосконалити нову систему та прийняти всі необхідні технічні рішення до 1 січня 2020 р.

Окрім цього, Постановою Кабінету Міністрів України “Про реалізацію експериментального проекту щодо створення сприятливих умов для реалізації прав дитини” передбачено запровадження і розвиток протягом 2020 – 2022 рр. експериментального проекту щодо створення сприятливих умов для реалізації прав дитини [12]. Це стало важливим кроком, який здійснив Уряд України для підтримки відповідального батьківства.

Таким чином, проект під назвою “Е-малятко” передбачає повний комплекс послуг за однією заявою:

- державна реєстрація народженої дитини;
- реєстрація місця проживання дитини;
- призначення допомоги при народженні дитини;
- реєстрація народженої дитини в електронній системі охорони здоров’я;
- видача посвідчень батьків багатодітної сім’ї та дитини з багатодітної сім’ї (за певних умов);
- реєстрація в демографічному реєстрі;
- визначення походження народження дитини (якщо батьки не перебувають у зареєстрованому шлюбі);
- реєстрація в державному реєстрі фізичних осіб-платників податків;
- визначення належності дитини до громадянства України.

Відповідну заяву можна оформити та подати як у відділах державної реєстрації актів цивільного стану, через заклади охорони здоров’я, через будь-який із семиста центрів надання адміністративних послуг на всій території України, так і в електронному вигляді. Порядок отримання цієї послуги передбачає ідентифікацію батьків на веб-порталі в особистому кабінеті через власний електронний ключ та заповнення заяви, де зазначаються ім’я дитини та перелік інших передбачених послуг, які батьки хочуть отримати одночасно. Заявку опрацьовують відповідні державні органи, а батьки отримують послугу без необхідності відвідувати різні державні установи, витрачаючи час на черги. Така функціональна можливість фактично ліквідує будь-які ознаки бюрократизму у сфері державної реєстрації народження. Але іноді можуть знадобитися додаткові дані. Наприклад, якщо батьки захочуть оформити допомогу при народженні дитини, тоді необхідним є надання інформації про банківський рахунок або відділення Укрпошти, де їм зручно отримувати гроші. Підтвердження може знадобитися і в разі перевірки, знаходяться батьки у шлюбі чи ні. Тут співробітники не вимагатимуть документ про одруження, адже для ідентифікації пара зможе назвати дату і населений пункт, де була проведена реєстрація їх шлюбу, тоді система сама підтягне необхідну інформацію.

Зазначений сервіс не відмінняє роботу відділів державної реєстрації. Необхідність відвідування вказаного органу може виникнути у випадках, коли батьки не визначилися з іменем дитини. Окрім цього, часто вже після повного оформлення факту народження дитини і отримання відповідного свідоцтва у батьків виникає бажання змінити власне ім’я дитини, в таких випадках звернення до центрів надання адміністративних послуг чи відділів державної реєстрації актів цивільного стану громадян є обов’язковим.

Вперше послугу “Е-малятко” запроваджено в Харківському міському перинатальному центрі. На початковому етапі така комплексна послуга повинна бути доступною для максимальної кількості людей. Тому цей сервіс протягом січня 2020 р. реалізований ще в десятих великих містах України:

Києві, Дніпрі, Одесі, Запоріжжі, Рівному, Кривому Розі, Львові, Луцьку, Вінниці та Маріуполі.

Зважаючи на це, проект “Е-малятко” – це хороша спроба створити якісну послугу, яка буде орієнтована на користувача, надаватиметься за принципом “єдиного вікна”. Сервіс буде перевіряти дані кожної людини, буде контролювати не тільки спеціаліст відділу реєстрації, але і сама система. Для цього на порталі збережені спеціальні підказки – словники, відповіді на найпоширеніші питання, автозаповнення в заяві.

Протягом перших двох років сервіс “Е-малятко” повинен довести свою ефективність, влада перевірить, чи потрібні такі пакетні послуги громадянам, потім проект планується запровадити у всій країні.

Надання комплексної послуги “Е-малятко” також оптимізує роботу державних органів завдяки налагодженню електронної взаємодії між реєстрами.

Як зазначає уряд, на розробку сервісу не витрачались кошти з державного бюджету. На його запровадження і реалізацію було залучено фінансові ресурси міжнародних структур, зокрема SURGE, програми EGAP (Швейцарська Конфедерація та Фонд “Східна Європа”), проекту EGOV4UKRAINE, що є частиною програми ULEAD з Європою, EU4PAR та соціально відповідального бізнесу [13].

Проект “Е-малятко” – нова послуга для України. Схожа практика, коли послуги об’єднують за “життєвою ситуацією”, вже застосовується в інших країнах. Зокрема, послуги при народженні дитини надають комплексно в Канаді, Новій Зеландії, Австралії, а також Сербії. У цій країні, яка є значно меншою за Україну, завдяки об’єднанню п’яти послуг вдалося заощадити за рік майже 600 000 годин та 1,8 млн євро [14].

Також цікавим є досвід Республіки Казахстан, де запроваджено державну програму “Цифровий Казахстан”. Відразу після народження дитини батькам надходить повідомлення на мобільний телефон із пропозицією отримати державну послугу з реєстрації. Надіслати мобільним телефоном можна не тільки прізвище, ім’я та по батькові дитини, а й номер рахунку для оформлення допомоги по народженню і дані для запису на чергу в дитячий садок. Заявнику залишається тільки забрати свідоцтво про народження. З моменту запуску проекту понад 100 тис. осіб виявили бажання отримати державні послуги в цьому режимі. Для отримання державних послуг необхідно бути зареєстрованим у базі мобільних громадян [15].

Однак доцільно відзначити, що при запровадженні електронних послуг для вразливих категорій громадян все ще спостерігається їх важкодоступність та складність, обмежена кількість каналів їх отримання. Вирішенням цього питання має стати те, що соціальні працівники, які мають опікуватися вразливими категоріями, повинні володіти навиками користування сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями, мати доступ до відповідних електронних послуг (бажано забезпечити їх сучасними пристроями –

планшетами, персональними комп'ютерами, ноутбуками чи смартфонами, за допомогою яких можна створити персональні кабінети людей, які мають обмежені можливості, щоб подавати заявки та отримувати електронні послуги від їх імені).

Висновки і перспективи подальших розвідок. Таким чином, оцінити ефективність удосконалення процедури державної реєстрації народження можна традиційним способом, визначивши співвідношення між економічними витратами, необхідними для її запровадження, і економічними результатами, які можливо отримати в процесі його функціонування.

До економічних витрат належать витрати на комп'ютеризацію населення і органів державної влади (враховуючи навчання користувачів), витрати на підключення до мережі Інтернет і оплату трафіку, а також витрати на періодичне регламентне обслуговування електронного устаткування. До економічних результатів належать, насамперед, зменшення кількості рівнів управління в державних організаціях, перехід від класичної пірамідальної структури управління до мережеских форм, істотне зниження витрат на здійснення адміністративних процедур, зниження витрат на інтерактивні форми взаємодії з громадянами.

Ще одним позитивним результатом запровадження концепції електронної державної реєстрації має стати загальне зменшення корупційного навантаження на економіку внаслідок зміни ролі, яку відіграють державні службовці.

Отже, подання заяв у сфері державної реєстрації актів цивільного стану через мережу Інтернет громадянами сприятиме належній організації роботи відділів ДРАЦС із ефективного та оперативного їх обслуговування, зокрема зменшенню черг через можливість для громадян відвідувати відділ у призначений для них час. На сьогодні компетентні органи та їх посадові особи мають сприяти популяризації електронного обслуговування для переходу на новий рівень публічно-владної діяльності, яка є необхідною, насамперед в умовах євроінтеграції України.

Важливо також, що змінюється філософія розвитку електронних послуг, оскільки поступово державна політика спрямовується не тільки на створення нових електронних ресурсів, а й на удосконалення вже створених із метою їх адаптації до нових життєвих реалій.

Без потужних систем цивільної реєстрації неможливо планувати або впроваджувати ефективні стратегії розвитку. Незареєстровані діти, які не відображаються у даних, часто не помічаються при плануванні соціального розвитку. Вони абсолютно непомітні, коли приймаються важливі політичні та бюджетні рішення. І без належної реєстрації народжень країна навіть не може бути впевнена у власній народжуваності чи смертності. Реєстрація народження – це фундаментальний крок до належного врядування та життєво важливий елемент сприяння демократичним процесам.

Список використаної літератури

1. Ризькінен М. А. Регистрация рождения в странах Европы: правовые проблемы и возможные решения // Журнал зарубежного законодательства и сравнительного правоведения. 2013. № 4. С. 623.
2. Електронна Європа: порівняльні показники : звіт. URL : <http://www.microsoft.com/Rus/Government/newsletters/issue19/03.mspx> (дата звернення: 14.01.2020).
3. Afolayan A. H., Iyare O., Falua T. O., Ojokoh. B. A. E-birth registration and certificate issuance system. URL : <https://is.gd/ftj0qi> (date of using: 14.01.2020).
4. Правила державної реєстрації актів цивільного стану в Україні : Наказ Міністерства юстиції України № 52/5 від 18.10.2000 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0719-00> (дата звернення: 13.01.2020).
5. Bhatnagar S. E-Government: from Vision to Implementation. New Delhi ; Thousand Oaks ; London : Sage Publications, 2005. P. 29, 30.
6. Солдаткин А. Е. Государственные информационные ресурсы Интернет // Российская юстиция. 2001. № 8. С. 43.
7. Про реалізацію пілотного проекту у сфері державної реєстрації актів цивільного стану : Розпорядження Кабінету Міністрів України № 669-р від 26.06.2015 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/669-2015-p> (дата звернення: 10.01.2020).
8. Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства юстиції України з питань діяльності у сфері державної реєстрації актів цивільного стану : Наказ Міністерства юстиції України № 997/33968 від 29.08.2019 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0997-19> (дата звернення: 10.01.2020).
9. Порядок роботи веб-порталу “Звернення у сфері державної реєстрації актів цивільного стану” : Наказ Міністерства юстиції України № 1187/5 від 09.07.2015 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0812-15> (дата звернення: 10.01.2020).
10. Новини Міністерства юстиції. URL : <https://is.gd/PhpJry> (дата звернення: 10.01.2020).
11. Деякі питання організації роботи відділів державної реєстрації актів цивільного стану, пов'язаної з державною реєстрацією народження дитини : Наказ Міністерства юстиції України № 1593/5 від 26.08.2015 р. URL : https://kharkivobljust.gov.ua/wp-content/uploads/2019/03/nakaz-1593_5.pdf (дата звернення: 10.01.2020).
12. Про реалізацію експериментального проекту щодо створення сприятливих умов для реалізації прав дитини : Постанова Кабінету Міністрів України № 691 від 10.07.2019 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/691-2019-p> (дата звернення: 10.01.2020).
13. Мін'юст: transition book. URL : <https://is.gd/k6VIA2> (дата звернення: 15.01.2020).
14. Полтавець С. В. “Стратегія – 2020”: інформаційні технології в державному управлінні. URL : http://nbuviap.gov.ua/images/informaciyni_tehnologii/2019/2.pdf (дата звернення: 10.01.2020).
15. Новікова О. Ф., Шастун А. Д. Стратегічні пріоритети державної політики щодо розвитку цифровізації економіки та суспільства в Україні. URL : <https://is.gd/H10Ofw> (дата звернення: 14.01.2020).

Статтю подано: 18.05.2020

Статтю схвалено: 25.06.2020

Angel Antonina Andriivna

*postgraduate student of the
Lviv regional institute of the State Administration,
the National Academy of the State Administration under the president of Ukraine*

ORCID: 0000-0002-8783-5515

e-mail: a.anhel@mkm.zk.drsu.gov.ua

ELECTRONIC GOVERNMENT IN THE SPHERE OF STATE REGISTRATION OF BIRTH IN UKRAINE

Problem setting. The state registration of birth is the first and one of the main steps to children's rights protection and it became a demonstration not only of identity, but also of the human existence. At the same time, when considering the current trends in the development of social and political life, electronic services gain great importance and they become priority development fields of electronic government.

While most European countries already introduced in the web space almost all activities in regard to providing administrative services, Ukraine stands at the early stages of this course which has many obstacles and challenging issues that need to be resolved.

Recent research and publications analysis. Over the last years many investigations and publications with different target purposes were dedicated to the issue of improvement and receiving of administrative services in the sphere of state registration of birth and specifically via the internet and with employment of other information technologies.

Among foreign scientists these problematic issues were researched by such experts as M. Riekkinen, A. Afolayan, O. Iyare, T. Falua, B. Oyokoch, E. Lunyeva, S. Ryabchenko and others.

The works of such Ukrainian scientists as O. Lovyaka, L. Chernenko, I. Demchyshyna, L. Lypets were focused on study of general issues of development of state registration of certain types of civil state acts, and specifically birth records.

Highlighting previously unsettled parts of the general problem. The attempts of consistent implementation of information and communication technologies in the political system of our country particularly deal with relations in the sphere of civil status registration acts. The development of information technologies certainly showed up in the priority event of human life – birth, and the state registration of birth became the significant step in acquisition of human rights in all spheres of social life. Consequently, new problematic issues appeared in the practical activities of specialists and these matters were related to the issue of documentation of state registration of birth by means of information technologies, it requires classification of knowledge in this sphere and taking new decisions which would meet the requirements of present-day society.

Paper main body. In juridical aspect the fact of child's birth and child's descent from certain man and woman can be confirmed only by way of state registration of child's birth in the organs of the civil status state registration.

According to the regulations of the civil status registration department the registration of child's birth is fulfilled at the place of child's birth or at the place of residence of his parents or one of the parents.

The main effective instrument in the sphere of civil status state registration is represented by web portal 'Requests in the sphere of civil status state registration' which is

an electronic resource with its unique address in the Internet world network where organizational and methodical materials are placed. There you can make the registration of users, submission, data handling, information keeping and transfer in the sphere of civil status state registration. The great advantage of such web portal is the fact that it is accessible to all and unrestricted number of users of the internet world network, it works day and night in online mode, and it is also highly functional. This is evident from the fact that through the use of web portal physical person can submit to the civil status registration department an application of the state registration of marriage, the state registration of divorce, the state registration of name change, the amendments to the civil status registration act, their renewal or annulment, reissuance of certificates and extracts from the civil state registration of citizens, or application as to their formulation. There you can book your visit to the civil status registration department in advance with indication of convenient date and time; pay for provided services using payment systems, receive consultations from officials of the civil status registration department as to your requests and applications which were sent through the web portal.

This innovation represented the first step to implementation of electronic service “e-malyatko”. The project called “e-malyatko” provides the wide range of services using one application: state registration of child’s birth, registration of child’s permanent residence, granting an allowance at child’s birth, registration of child’s birth in the electronic health protection system; issue of certificates for the parents in families with many children and for the child from multiple children family (under certain conditions); registration in demographic register; ascertainment of child’s descent at birth (in case child’s parents are not married); registration in the state register of physical persons tax-payers; ascertainment of child’s citizenship of Ukraine.

Conclusions of the research and prospects for further studies. In that manner, the submission of applications in the sphere of civil status registration acts through the internet world network by citizens facilitates the proper organization of work of civil status registration departments ensuring their effective and prompt service, including the reduction of lines by offering the possibility to the citizens to visit the department at the time of appointment.

Registration of birth is a fundamental step on the way to adequate government and it is an essential element which promotes democratic processes.

Key words: state registration; electronic services; electronic government; pilot; information and communication technologies; web portal; e-malyatko.

References

1. Riekkinen, M. A. (2013). Registratsiya rozhdeniya v stranah Evropyi: pravovyye problemy i vozmozhnyie resheniya. *Zhurnal zarubezhnogo zakonodatelstva i sravnitel'nogo pravovedeniya*, № 4, pp. 623 [in Russian].
2. *Elektronna Yevropa: porivnialni pokaznyky*. (2020). URL : <http://www.microsoft.com/Rus/Government/newsletters/issue19/03.msp> [in Ukrainian].
3. Afolayan, A. H., Iyare, O., Falua, T. O., Ojokoh, B. A. (2020). *E-birth registration and certificate issuance system*. URL : <https://is.gd/ftj0qi>.
4. Pravyta derzhavnoi reiestratsii aktiv tsyvilnoho stanu v Ukraini. № 52/5. (2000) [in Ukrainian].
5. Bhatnagar, S. (2005). *E-Government: from Vision to Implementation*. New Delhi ; Thousand Oaks ; London: Sage Publications. pp. 29-30.

6. Soldatkin, A. E. (2001). Gosudarstvennyie informatsionnyie resursyi Internet. *Rossiyskaya yustitsiya*, № 8, pp. 43 [in Russian].
7. Pro realizatsiiu pilotnoho proektu u sferi derzhavnoi reiestratsii aktiv tsyvilnoho stanu. № 669-r. (2015) [in Ukrainian].
8. Pro zatverdzhennia Zmin do deiakykh normatyvno-pravovykh aktiv Ministerstva yustytzii Ukrainy z pytan diialnosti u sferi derzhavnoi reiestratsii aktiv tsyvilnoho stanu. № 997/33968. (2019) [in Ukrainian].
9. Poriadok roboty veb-portalu “Zvernennia u sferi derzhavnoi reiestratsii aktiv tsyvilnoho stanu”. № 1187/5. (2015) [in Ukrainian].
10. *Novyny Ministerstva yustytzii*. (2020). URL: <https://is.gd/PhpJry> [in Ukrainian].
11. Deiaki pytannia orhanizatsii roboty viddiliv derzhavnoi reiestratsii aktiv tsyvilnoho stanu, poviazanoi z derzhavnoi reiestratsiieiu narodzhennia dytyny. № 1593/5. (2015) [in Ukrainian].
12. Pro realizatsiiu eksperymentalnoho proektu shchodo stvorennia spriyatlyvykh umov dlia realizatsii prav dytyny. № 691. (2019) [in Ukrainian].
13. *Miniust: transition book*. (2020). URL : <https://is.gd/k6VIA2> [in Ukrainian].
14. Poltavets S. V. “*Stratehiia – 2020*”: *informatsiini tekhnologii v derzhavnomu upravlinni*. (2020). URL : http://nbuviap.gov.ua/images/informaciyni_tehnologii/2019/2.pdf [in Ukrainian].
15. Novikova, O. F., Shastun, A. D. (2020). *Stratehichni priorytety derzhavnoi polityky shchodo rozvytku tsyfrovizatsii ekonomiky ta suspilstva v Ukraini*. URL : <https://is.gd/H10Ofw> [in Ukrainian].

Paper submitted: 18.05.2020

Paper accepted: 25.06.2020

Цитування: Ангел А. А. Електронне урядування у сфері державної реєстрації народження в Україні // Ефективність державного управління : зб. наук. пр. Вип. 2(63) : у 2 ч. Ч. 1 / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. Львів : ЛПІДУ НАДУ, 2020. С. 75—87. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.63.2020.212640>).

Citation: Angel, A. A. (2020). Electronic government in the sphere of state registration of birth in Ukraine. *Efficiency of Public Administration*, Issue 2(63), pp. 75-87. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.63.2020.212640>).